



TREŠAIS TĒVA DĒLS
publiskās bibliotēkas attīstībai

Nākotne ir sākusies

Latvijas valsts, Latvijas pašvaldību un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētais Latvijas publisko bibliotēku attīstības projekts *Trešais tēva dēls* ir noslēdzies, bet nākotnes solījums, ar kādu tas noritējis, ir tikai sācis piepildīties. **Visās 874 Latvijas publiskajās bibliotēkās.**

Talsu rajonā pagarināts bibliotēku darba laiks



Laucienes bibliotēka pateicīga par vēl vienu darbinieku

Talsu rajona pašvaldība, reaģējot uz bibliotēku attīstības projektu un *3td*, piešķirusi papildu finansējumu bibliotēkām Laucienē un Vandzenē vēl vienam darbiniekam, lai pagarinātu to darba laiku. Tādējādi pāris dienu nedēļā bibliotēka strādās līdz pulksten astoņiem vakarā, kas apmeklētājiem ļaus pie interneta pavadīt vairāk laika. Tas atvieglo gan bibliotēkas vadītāja darbu, gan arī vietējiem bibliotēkas apmeklētājiem rada papildu, ērtības – vakarā pēc darba var apmeklēt bibliotēku. Kā atzīst Laucienes bibliotēkas vadītāja, saistībā ar *3td* radusies liela interese no vietējo puses, augot apmeklētāju skaits, un bērni nevar vien sagaidīt, kad pieslēgs jaunos datorus.

Iespējas tikai pieaug



Liepājas Neredzīgo biedrības priekšsēdētājs Māris Ceirulis

Liepājas Neredzīgo bibliotēka *3td* projekta ietvaros tikusi pie jaunās datortehnikas vārdzīgajiem un neredzīgajiem, par ko bibliotēkas darbinieki un apmeklētāji ir ļoti priecīgi. Ar katru gadu pieaug to cilvēku skaits, kuri nāk uz Liepājas Neredzīgo bibliotēku un biedrību izmantot datorus un internetu. Tagad, kad iegūti, vēl divi datori un speciāla tehnika vārdzīgajiem, arvien vairāk cilvēku būs iespēja gūt sev tik nepieciešamo informāciju un izklaidi. Volodja ir neredzīgs un bibliotēku apmeklē jau piecus gadus, lai varētu nodarboties ar savu sirdslietu – reliģisku rakstu pētniecību. Viņš atzīst, ka šāda iespēja ir ļoti nozīmīga.

Internets palīdz justies tādām pašām kā visi

Zaiga Ribaka Kuldīgas galveno bibliotēku apmeklē jau vairākus gadus. Viņa ir invalīde un slimo ar multiplāro sklerozi, kopš 1997. gada ir LMSA (Latvijas Multiplārās sklerozes asociācijas) Kurzemes reģionālās nodaļas vadītāja. Darbojoties asociācijā, nācies apgūt prasmi darboties ar datoru, lai varētu rakstīt projektus un informēt cilvēkus par multiplāro sklerozi, palīdzēt tiem, kuri ar to slimo. Latvijā vien ir 2500 cilvēku, kurus skārusi šī slimība, kas īsā laikā cilvēku noved pat līdz ratiņkrēslam. Sākotnēji Zaiga nāca uz bibliotēku, lai kopētu un drukātu materiālus saviem projektiem, bet nesen, pateicoties publisko bibliotēku attīstības projektam, ar bibliotēkas darbinieku palīdzību sākusi lietot internetu. Tas Zaigai pavēris jaunu pasauli un jaunas iespējas. Viņa ir reģistrējusies portālā *draugiem.lv* un izmanto arī e-pastu. Tā viņa sazinās ar sen nesatiktiem draugiem un kursabiedriem, taču galvenokārt uztur kontaktus ar LMSA biedriem – uzmun-drina viens otru, apmainās ar ikdienišķiem sveicieniem. Tas ļauj justies tādām pašām kā visi, arī tad, ja esi invalīds. Turklāt, pateico-



Pieeja internetam nozīmē ļoti daudz

ties internetam, var apmainīties ar kopīgām ceļojumu fotogrāfijām un atcerēties jaukus kopā pavadītus brīžus, kas invalīdiem ir īpaši

svarīgi. Zaiga uzskata, ka ir jāiet līdzī laikum un dzīvei, tāpēc iedrošina un apmāca arī savus draugus lietot internetu.

Bibliotekāre – palīgs un audzinātājs

Sabiles bibliotēkas vadītāja Dagnija Kalniņa tikko saņēmusi jaunos datorus. Tagad bibliotēkā publiskai lietošanai pieejami seši datori un, pateicoties ātrgaitas bezvadu internetam, arī interneta ātrums palielinājies. Apmeklētāju skaits ir krietni pieaudzis. Bibliotekāre reģistrē interneta lietotājus, uzrauga, lai datortelpā nenotiktu nekārtības, palīdz vietējiem bezdarbniekiem ar interneta palīdzību atrast darba sludinājumus. Dagnija aicina un māca skolēnus ar interneta palīdzību meklēt materiālus referātiem un projektiem, jo tas ir daudz ātrāk un efektīvāk, turklāt arī informācija ir krietni plašāka un daudzveidīgāka. Tā kā lielākā daļa

apmeklētāju ir bērni un pusaudži, bibliotekāre bieži vien nākas ieviest kārtību un mācīt tiem pieklājības normas. Tie rakari, kuri neievēro datoru un interneta lietošanas noteikumus un traucē citiem apmeklētājiem, uz nedēļu pie datoriem netiek laisti, viņi gan var apmeklēt bibliotēku un tās lasītavu, ko arī dara, cerot, ka varbūt tiks piedots, taču bibliotekāre ir nelokāma. Kad nedēļa pagājusi, pat paši lielākie daudzoņas ir labojušies un ievēro visus noteikumus. Tā nu sanāk, ka bibliotekārs ir kļuvis arī par tādu kā audzinātāju un palīgu tiem cilvēkiem, kuriem nepieciešama apmācība datora un interneta lietošanā.



Dagnija Kalniņa pamāca un audzina skolēnus

Prieks un labums visiem cieminiekiem

Grobiņas bibliotēkā pēc jauno *3td* datoru uzstādīšanas manāms lielāks cilvēku pieplūdums. Jaunietis Didzis nāk uz bibliotēku samērā bieži, lai meklētu materiālus referātiem un projektiem skolā, ļoti patīkami ir tas, ka atrastos materiālus uz vietas var arī izdrukāt. Viņš atzīst, ka tagad interneta ātrums ir teicams, salīdzinot ar to, kāds tas bija pirms *3td* ierašanās. Vietējais uzņēmējs Oļegs regulāri iegriežas bibliotēkā, lai pārbaudītu e-pastu, izmantotu internetbanku un palasītu biznesa ziņas. Strādājot Grobiņā, ir ļoti ērti vajadzības gadījumā ieskriet bibliotēkā un ātri un operatīvi ar interneta palīdzību noskaidrot vajadzīgo informāciju, tāpēc Oļegs ļoti priecājas par bibliotēkas attīstību.

Ventspils bibliotēkas direktore Margarita Marcinkēviča atdzinīgi izsakās par projektu *3td*. Īpaši mazajām bibliotēkām tas ir būtisks notikums. Uzaņas pagasta priekšsēdētājs Aivars Mucenieks teic, ka ar šo projektu visa Latvija ieguvusi ļoti daudz. Agrāk Užavā internets bijis pieejams tikai pagastmājā un bibliotēkā, taču ātrums bijis ievērojami lēnāks nekā tagad. Turklāt liels ieguvējs ir viss ciems, jo internets ir pieejams



Uzņēmējs Oļegs bibliotēku apmeklē regulāri

arī mājās. Bibliotēka tagad ir nozīmīga vieta gan bērniem no blakus esošās skolas, gan vietējiem cieminiekiem, kuri nāk apgūt datorprasmes pie bibliotēkas vadītājas Dagnijas Latišas, kura atzīta par prasīgu, taču lielisku skolotāju. Užavnieki savu bibliotēku dēvē par saules stūrīti. Pensionāre Signe Štelbauma uz bibliotēku nāk, lai pa e-pastu sarakstītos ar Tukumā dzīvojošo dēlu. Ja nepieciešama palīdzība vai aizmirsies kāds sākums, vienmēr blakus ir Dagnija, kura palīdz un paskaidro.

Projekta *Trešais tēva dēls* ietvaros paveiktais

TEHNIKA
3809 jauni, mūsdienīgi datori ar vismodernāko programmatūru. 3-7 datori katrā bibliotēkā. 956 multifunkcionālās iekārtas (printeris, skeneris, kopētājs).

ĪPAŠĀ TEHNIKA
28 bibliotēkās īpašā datortehnika vārdzīgajiem lasītājiem. Latvijas Neredzīgo bibliotēkā un tās 7 filiālēs uzstādīti datortehnikas komplekti un programmatūra neredzīgajiem darbam brailā.

INTERNETS
1, 2, 4 vai 10 Mbit/s ātrgaitas interneta pieslēgums, kas nodrošina vismaz 256 Kbit/s pieslēgumu uz katru bibliotēkas datoru. Ātrgaitas bezvadu internets tuvā bibliotēkas apkārtnē izmantojams 24 stundas diennakti.

CILVĒKI
Izveidoti 10 reģionālie mācību centri visā Latvijā, kas aprīkoti ar mūsdienīgiem datoriem un prezentācijas tehniku. Apmācīti 1800 publisko bibliotēku darbinieki. 140 stundu apmācību programmu katram bibliotekāram.

SASNIEDZAMĪBA
Jaunie bibliotēkas resursi tagad viegli pieejami katram, jo vidējais attālums līdz tuvākajai publiskajai bibliotēkai no visattālākā punkta Latvijā ir 7 km, kājam ejot – 1 h un 15 min, ar satiksmes autobusu – 15 min, ar auto – 10 min.